AMERIKANSKI SLOVEN

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 55 | JOLIET, ILLINOIS, 6. JUNIJA 1916 | LETNIK XXV.

V največji pomorski bitki zmagali Nemci.

Angleži izgubili štirinajst vojnih ladij vseh velikosti, a Nemci baje mnogo manj.

Ljuti boji okrog Verduna.

Berlinska in pariška poročila si nasprotujejo glede vojnih uspehov.

Berlin, 2. jun. (Brezžično v Sayville.) — Nemško vojno brodovje je dne 31. maja v severovzhodnem vodovju Severnega morja trčilo skup z glavnim delom britanskega bojnega brodovja. V hudi bitki, ki je sledila, so bile po uradnem poročilu nemškega admiralstva pogreznjene: Britanska bojna ladja "Warspite", britanski bojni križarki "Queen Mary" in "Indefatigable", dve oklopni križarki razreda Achilles, kakor mislijo, in številne britanske vojne ladje manjšega tonskega obsežka. Več drugih velikih britanskih bojnih ladij je bilo težko poškodovanih, tako bojna ladja "Marlborough", ki je bila zadeta s torpedom in se je prejkone potopila.

Na nemški strani je bila pogreznjena bojna ladja "Pommern" po torpedu in mala križarka "Wiesbaden" po topovskem izstrelku. Mala križarka "Frauenlob" je pogrešana. Nekatere torpedovke, ki so menda zasledovale poraženega sovražnika, se tudi še niso vrnile.

Uradno poročilo.

Admiralski štab je objavil o pomorski bitki sledeče poročilo:

"Med izvožnjo proti severu je zadelo naše vojno brodovje dne 31. maja na glavni del britanskega bojnega brodovja, ki je zelo presegal število naših ladij.

"Med popoldnem se je razvila med Skagerakom in Hornriffom huda bitka, ki je trajala celo noč in se končala za nas ugodno.

"V tej bitki so bile, kolikor je doslej znano, razdejane: Velika britanska bojna ladja 'Warspite', bojni križarki 'Queen Mary' in 'Indefatigable', dve oklopni križarki, očividno razreda Achilles, neka mala križarka, nov praporni rušivec, potem 'Turbulent', 'Nestor' in 'Alcaster', številni torpedni rušivci in en podmorski čoln.

Ob jasnem vremenu.

"Vreme je bilo jasno in je dopuščalo natančno opazovanje. Zato se je dalo ugotoviti, da je veliko število britanskih bojnih ladij tekom dne in ponoči po topovskem streljanju naših ladij in po napadih s torpedi utrpelo težko izgubo.

"Med drugimi je bila, kakor potrjujejo ujetniki, zadeta po torpedu velika bojna ladja 'Marlborough'.

"Nekatere naših ladij so rešile nekaj mornarjev pogreznjenih britanskih ladij, med njimi edina preživelca bojne križarke 'Indefatigable'.

"Na naši strani je bila pogreznjena mala križarka 'Wiesbaden' podnevi po topovskem izstrelku, bojna ladja 'Pommern' ponoči po torpedu.

"O usodi male križarke 'Frauenlob', ki je pogrešana, in nekaterih torpedovk, ki se še niso vrnile, ni še nič znanega.

"Vojno brodovje se je v četrtek vrnilo v svojo luko."

14 angleških ladij pogreznjenih.

London, 2. jun. — Nemško vojno brodovje je priplulo v sredo iz svoje luke in napadlo britansko bojno brodovje v Severnem morju. To je bila najpogubonosnejša in najstrašnejša pomorska bitka sedanje vojne. Nemci so pogreznili štirinajst britanskih vojnih ladij raznih vrst in izgubili tri svojih lastnih ladij (po njihovem lastnem naznanilu).

Potem so se Nemci umeknili uspešno, predno se je mogla razviti polna sila močnejšega britanskega brodovja.

Bitka je trajala skoro štiriindvajset ur, do včerajšnjega (četrtkovega) jutra, in se je vršila v vzhodnem vodovju Severnega morja blizu danske brežine, od Skageraka do Hornriffa, kakih 100 milj severno od Helgolanda, glavnega nemškega pomorskega opirališča v Severnem morju.

Angleži si prisvajajo zmago.

London, 4. jun. — Nocoj izdano uradno naznanilo britanskega admiralstva pravi, da pomeni bitka v Severnem morju zmago za Angleže in ne za Nemce.

Naznanilo zatrjuje, da so nemška poročila kriva, in pravi, da so bile nemške izgube večje nego angleške, češ da so Nemci izgubili dve bojni ladji, dve dreadnaughtski bojni križarki, dve lahki križarki, devet rušivcev, en podmorski čoln in dve drugi ladji ladji, skupaj osemnajst vojnih ladij, dočim so Angleži izgubili samo štirinajst ladij vseh vrst.

Zapadna fronta.

London, 1. jun. — Nemci, oblegajoči Verdun, so bili danes prisiljeni k umiku pred strašnimi protinapadi francoskimi na zapadnem bregu reke Meuse, ali nenadna obnova ofenzive na vzhodnem bregu reke se je končala v mali pridobitvi ozemlja za Nemce.

Bitka zapadno od reke Meuse je bila osredotočena na postojanke, ki so jih nedavno pridobili Nemci jugovzhodno od Mrtvega moža griča. Francozi so po dolgi topniški pripravi zavzeli več nego 400 jardov nemških zakopov prve linije.

Nemška ofenziva vzhodno od reke se je vršila ob celi liniji, ki se razteza vzhodno od Thiaumontove farme do Fort Douaumonta in potem južno do Vaux. Nocoj v Parizu izdano uradno naznanilo vojnega ministrstva priznava, da so nemške čete vdrle v francoske zakope med Fort Douaumontom in ribnikom pri Vaux.

Avstrijci poslani na pomoč.

Nemci se pripravljajo za nadaljevanje svoje ofenzive pri Verdunu s celo večjo močjo nego kdaj prej, kakor pravijo vojaški veščaki v Parizu. Poročajo, da je najmanj 150,000 avstrijskih vojakov odposlanih na to fronto. Nekaj jih je že dospelo in so se udeležili bitke, kakor pravijo pariške brzojavke, po katerih je bilo več tisoč avstrijskih vojakov opaziti v soseščini Douaumonta.

Fort Vaux ogrožen.

London, 2. jun. — Nemški napadi severovzhodno od Verduna so danes pridobili Nemcem postojanke, iz katerih ogrožajo trdnjavico Vaux.

Po neprestanih napadih v mnoštveni sestavi so dobili v posest del vasi Damloup, ki leži jugovzhodno od trdnjavice.

Francosko nocojšnje uradno naznanilo poroča odbitje nemških napadov "zapadno od Forta Vaux" in kaže s tem, da je trdnjavica skoraj obkoljena. Poročilo pravi, da so Nemci utrpeli "ogromnih izgub".

Zgodnjejše naznanilo je priznalo, da so Nemci prodrli v Caillettski gozd, južno od Fort Douaumonta, proti Fortu Vaux.

Zapadno od reke Meuse so Francozi nekoliko pridobili v Caurettskem gozdu.

Kavkaška fronta.

Carigrad, 1. jun. — Turške čete v Kavkazu so začele ofenzivo proti Rusom čez fronto dvajsetih milj v torek.

Vojni urad naznanja, da so Turki zavzeli Mamakhatum, petdeset milj zapadno od Erzeruma, katero mesto so nedavno osvojili Rusi.

Rusko vojno naznanilo.

Petrograd, 1. jun. — Vojni urad je izdal sledeče poročilo o vojskovanju proti Turkom:

"V Črnem morju je neki ruski podmorski čoln pogreznil pet ladij jadrnic in dovedel eno v Sevastopolj. Podmorski čoln je bil brezuspešno napaden po sovražnem zrakoplovu.

"V smeri Bajburta na kavkaški fronti so močni turški oddelki v noči 30. maja trikrat napadli enega naših odsekov, a so bili prisiljeni k umiku.

"Obenem je več sovražnih oddelkov podjelo ofenzivo in poskušalo zajeti naš prednji oddelek blizu Mamakhatuma. Razdejavši most, smo zapustili Mamakhatum."

Rusi se nekoliko umeknili.

Carigrad, 2. jun., čez London. — Odbitju Rusov v Armeniji vpričo turške ofenzive, ki je prisilila čete velikega kneza Nikolaja, da so zapustile Mamakhatum, petdeset milj zapadno od Erzeruma, je sledil nadaljnji umik ruskega levega krila na razdaljo več nego dvanajstih milj, kakor danes naznanja turški vojni urad.

Mraz na Ruskem.

Petrograd, 2. jun. — Za ta letni čas nenavaden mraz je pritisnil po vsej Rusiji. Cestnoželezniški promet v Kazanu so morali ustaviti zaradi velikih zametov. V Nižjem Novgorodu stoji živo srebro v toplomeru na ledišču.

Dne 23. maja so poročali, da je zmrzal uničila velik del ozimnih setev, zlasti v okrožju Volge.

Židi se množe v Sibiriji zelo hitro.

Pred nekaj leti so prišli židje v Sibirijo samo kot prognanci, a sedaj se jih dobi ob vsakem koraku. V njihovih rokah je cela trgovina, industrija, v nekaterih mestih tudi uprava. V Čelabinsku je celo župan žid.

Photos by American Press Association.

VILLA IN NJEGOVI "GENERALI", PRIPRAVLJENI ZA BOJ PROTI AMERIČANOM.

Francisco Villa (tretji od desne), Zapata (na desni od njega) in drugi voditelji mehikanskih razbojnikov, popolnoma oboroženi za boj proti ameriškim četam, ki so tudi videti tukaj, ko marširajo čez hrapavo mehiško krajino.

AVSTRIJCI PODIJO LAHE S PLANIN.

Vsi laški protinapadi brezuspešni, in slavni Cadorna je zares v škripcih.

Še več laških ujetnikov.

Avstrijci uplenili doslej 313 topov, 148 strojnih pušk in mnogo drugih reči.

Berlin, 1. jun. (Brezžično v Sayville.) — Koelnische Volkszeitung poroča, da je italijanski kralj Viktor Emanuel s svojim spremstvom zaradi avstro-ogrske ofenzive skrivaj zapustil italijanski vojni glavni stan v Vidmu (Udine) in se podal v Benetke. Vest prihaja iz dobrega vira, a ni bila sicer potrjena od nobene strani.

Napad na Bari.

Berlin, 1. jun. (Brezžično v Sayville.) — Pomorski odsek dunajskega državnega vojnega ministrstva poroča o zračnem napadu na Bari (na laški jadranski brežini), ki je bil podjet istega dne, ob katerem je Italija "slavila" prvo obletnico vojne napovedi Avstriji. Z dne 25. maja datirano poročilo se glasi:

"Oddelek pomorskih zrakoplovov je spustil popoldne 23. t. m. številnih bomb na kolodvor, poštni urad, vojašnice in trdnjavo v mestu Bari. Sredi mesta okrašenega z zastavami, čigar slavnostno radovanje je bilo po napadu nenadoma prekinjeno, so bili opaziti dobri učinki. Vkljub silnemu streljanju sovražnih obrambnih topov so se vrnili vsi naši letavci zdravi."

Kaj poroča Cadorna.

Rim, 1. jun. (Čez London.) — Uradno je bilo naznanjeno danes:

"V Lagarinski dolini je prišlo do topniških bojev. Tekom popoldne je poskušal sovražnik pri prelazu Buele zopet z nepričakovanim napadom, ki je bil z bajonetom odbit. V odseku Monte Pasubio je bila artiljerija delavna. Ponovni sovražni napadi v smeri gornjega Fornija so bili po naših alpincih sijajno odbiti.

Vedno dalje nazaj!

"V bojnem odseku med Posino in zgornjim Asticom so se včeraj ves dan nadaljevali silni topniški boji. Popoldne je šel sovražen oddelek, ki je prekoračil Posino, v smeri Monte Spiri k napadu. Ta sunek je bil ustavljen na najvišjih severnih strminah tega pogorja. (Vsekako se je posrečil do tja.) Drug oddelek je napadel v smeri na Santo Baldo, jugovzhodno od Assiera, a je bil poražen in v neredu nazaj pognan čez Posino.

Tisti sitni pritisk.

"V Sette Communi sovražnik močno pritiska na naše krilne postojanke pri Monte Cengio in v mali Campomulski dolini.

"Položaj v Suganski dolini je ostal neizpremenjen. Ob zgornjem Butu je prišlo do običajnih topniških bojev.

Na fronti ob Soči.

"Ob soški fronti nadaljujejo naši oddelki svoje drzne napade. V enem slučaju so celo uplenili eno metalnico bomb.

"V torek in sredo so naši letavci napadli sovražna taborišča v dolini reke Assa z dobrim uspehom. Vrnili so se nepoškodovani."

Moraht o vojnem pohodu.

Berlin (brezžično v Sayville), 1. jun. — Major Moraht, vojaški veščak Tageblattov, piše o avstrijskem vojnem pohodu sledeče:

"Avstrijci prodirajo na fronti 50 kilometrov (31 milj) dolgi, med Adižo in Brento. Ta dolgost odgovarja daljavi od Gorlic do Tarnowa v Galiciji, na kateri progi je bila pričeta ofenziva proti Rusom pred 13 meseci.

"Glavna smer avstrijske fronte drži čez Asiago, Arsiero in Sobio, kateri kraji so bili doslej zavarovani po prednjih linijah. Ta linija predstavlja 3. italijansko obrambno linijo. Služiti ima v svrho, preprečiti vpad na beneško ravnino.

"Avstrijci imajo že glavne višine teh linij v posesti.

"Skupne izgube italijanske znašajo doslej nič manj nego 80,000 mož. Izgubili so nad 300 topov in to izgubo občutijo tem težje, ker kanonov med vojno ni mogoče nadomestiti.

"General Cadornova naloga je, preprečiti obkoljenje italijanske armade. Cadorna bi bil sedanji položaj lahko naprej videl, ali precenjeval je zmožnost svoje armade, in morda tudi svojo lastno."

Lahi zapustili Asiago.

London, 1. jun. — Italijanske čete so zapustile utrjeno mesto Asiago, ko so se Avstrijci bližali, poroča rimski poročevalec lista Times.

Dunajsko naznanilo.

Berlin (brezžično v Sayville), 3. jun. — Dunajski glavni sta naznanja danes: "Italijanska fronta: Naše čete so v okraju Asiago prodrle dalje vzhodno, dosegle Mandriele in prekoračile ozemlje vzhodno od Monte Flora in Monte Baldo. Vzhodno od Arsiera smo zasedli goro Cengio ter višine južno od Cave in Trescha. Ujeli smo 900 Italijanov, med njimi 15 častnikov.

"Blizu Arsiera smo se ustanovili na južnem bregu Posine in smo odbili močan laški protinapad. Sovražni napadi pri Chiesi, v Brandski dolini in pri Buolskem prelazu so se tudi izjalovili.

"Dosedaj znaša vojni plen 313 topov, 148 strojnih pušk, 22 minskih metalnic, 6 avtomobilov, 600 dvokoles in velike množine streliva, med tem 2,250 izstrelkov največjega kalibra."

Dr. Waite bo usmrčen 10. julija.

Ossining, N. Y., 1. jun.—Dr. Arthur Warren Waite, strupar, ki je priznal umor Johna E. Pecka iz Grand Rapidsa in je bil danes obsojen k smrti v električnem stolu med tednom 10. julija, je zdaj v hiši smrti v Sing Singu kot ujetnik št. 67821. Osemnajst drugih moških je v hiši smrti, ki čakajo usmrčenja, in Waite je izrazil obžalovanje, da ne pojde z dvema izmed njih, ki imata umreti jutri.

Ponovno je rekel, da je bila pohlepnost vzrok njegovega padca, in da s svojimi žrtvami ni imel nobenega usmiljenja, in da sam ni vreden nobenega.

Vlak skočil s tira.

Decatur, Ill., 2. jun. — Dvajset oseb je bilo ranjenih davi, ko je "Chicago-St. Louis Flyer' 'skočil s tira pri Forestu, Ill., malo po 2. uri. Šest ranjencev so prepeljali s posebnim vlakom v Chicago v bolnišnico sv. Bernharda.

V prtljažnem vozu nahajajoča se krsta je bila razdejana in mrlič vržen ven.

Več nezgod vsled plohe.

Waterloo, Ia., 2. jun. — V severni smeri vozeči potniški vlak št. 19 Chicago, Rock Island & Pacific-železnice je skočil s tira davi ob 2. uri pri Packardu, Ia., ker je ploha izpodprala del železniškega nasipa. Več oseb je bilo ranjenih.

Nadaljnja nezgoda se je pripetila snoči ob 10. uri prai Clarkevillu, južno od Packarda, in sicer je skočil s tira tovoren vlak.

Cedar Rapids, Ia., 2. jun. — Iz Packarda, Ia., dospela poročila pravijo, da sta bili trupli dveh žensk potegnjeni izpod razvalin ponesrečenega vlaka iz Nebraske. Povodenj je izpodprala most, ki se je podrl, ko je šel vlak čreznj.

Brandeis potrjen.

Washington, D. C., 1. jun. — Pri današnjem glasovanju v senatu o nominaciji Louis D. Brandeisa iz Bostona za zavezno nadsodišče namesto umrlega nadsodnika Joseph Rucker Lamarja je bilo oddanih 47 glasov za in 22 zoper njega. Glasovanje se je vršilo brez razprave in je končalo enega najljutejših bojev proti nominaciji predlagani po predsedniku. G. Brandeis bo prvi Jud, ki zavzame sedež v najvišjem sodišču deželnem.

130,214 OSEB KORAKALO V PARADI.

Chicaška demonstracija za vojaško pripravljenost bila sijajnejša nego newyorška.

Republikanska konvencija.

Prične se v sredo, dne 7. jun., v Chicagu. Kdo bo nominiran?

Chicago, Ill., 4. jun. — Včerajšnja parada in demonstracija za vojaško pripravljenost v obrambo dežele je bila največja v ameriški zgodovini po številu udeležencev. Parade, ki se je razvijala nad enajst ur, se je udeležilo: 119 muzik, 18,545 žensk, 107,475 civilnih mož in 4,194 vojakov; skupaj 130,214 oseb. Nedavne parade v New Yorku se je udeležilo skupaj 125,683 oseb.

V paradi so bile številno zastopane vse narodnosti chicaškega prebivavstva. Poljakov je bilo v paradi do 25,000. Mnogobrojno so bila zastopana tudi hrvatska, srbska in slovenska društva. Splošno pozornost pa je vzbujalo dejstvo, da so pokazali najmanj zanimanja za parado chicaški Nemci, ki so bili zastopani po samo enem svojem klubu.

Ameriški patriotizem se je zrcalil z obrazov vseh paradnikov in tudi gledalcev, ki jih je bilo nad milijon. Navdušenje je bilo velikansko. In vse se je vršilo v najlepšem redu.

Roosevelt ali Hughes?

Chicago, Ill., 5. jun. — Upanje za Roosevelta, da zadobi republikansko predsedniško nominacijo, izginja in Charles E. Hughesova zvezda se dviga na obzorju z vsako uro.

V teh malo besedah je izraženo jedro političnega položaja, kakor se je razodeval včeraj tukaj med že dospelimi delegati za deželni republikanski konvent, ki se prične v sredo.

Pod vodstvom guvernerja Whitmana je dospela včeraj večina newyorških delegatov, pričakovanih z napetostjo. Guverner Whitman bo imel nominacijski govor za zaveznega nadsodnika Hughesa, in se je koj po svojem prihodu posvetoval z bivšim generalnim poštarjem Hitchcockom, ki iz lastne iniciative deluje za Hughesa. Guverner Whitman je izrazil prepričanje, da bo newyorška delegacija naposled združeno glasovala za sodnika Hughesa in da je temu nominacija zagotovljena. Pri prvem glasovanju da pač utegne znaten del newyorških delegatov glasovati za Roota. Če pa se pokaže, da bivši newyorški zavezni senator nikakor ne bo mogel dobiti nominacije, bode po Whitmanovem trdnem prepričanju vsa newyorška delegacija glasovala za Hughesa. To se utegne zgoditi že pri tretjem balotu, in v velikih hotelih so včeraj mnogoštevilni političarji stavili, da že četrto glasovanje odloči tekmo in sicer s tem, da bo Charles Evan Hughes nominiran.

Morivca usmrčena.

Ossining, N. Y., 2. jun. — Dva morivca, Roy Champlin in John Suppe, sta bila danes usmrčena v električnem stolu.

Champlin je umoril svojega strica Henry McGeeja v Wellsvillu pred enim letom. Suppe je ubil Vincenzo Abbatiella dne 25. jun. 1915 v prepiru zaradi nekega dolga.

POŠILJATELJEM DENARJA

v staro domovino javljamo, da so vse denarne pošiljatve, za katere izda pobotnice Amerik. Slovenca bančni oddelek, popolnoma zajamčene, da je vsakoršna izguba ali odbitek nemogoča. Kadar mi zapišemo, da smo poslali 1000 kron, jih oni, na koga so naslovljene, tudi prejme celih 1000 kron brez odbitka.

Pošljemo denar v staro domovino **potom brezžičnega brzojava (Wireless)**, a ne več kot 400 kron na enkrat, **in sicer po navadnih cenah**, samo še za naslov je treba plačati po 85c od vsake besede. Cena za 400 kron potom brezžičnega brzojava na: Ivan Ivanovič, Ljubljana, Kranjsko (4 besede) $61.00, a 100 kron pa za $17.75.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali druzega vzroka.

Ako slučajno ne dobi pošiljatelj nobenega obvestila o denarju, in tako ne ve, če je bil prejet ali ne, mu mi na zahtevo **izposlujemo izvirno potrdilo,** opremljeno s poštnim pečatom, katero je prejemnik lastnoročno podpisal, ko mu je c. k. pošta izplačala denar v stari domovini.

Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se posluži našega posredovanja.

Danes pošljemo v staro domovino:

5 K za	$ .75	200 K za	$ 28.50
10 "	1.55	300 "	42.75
15 "	2.30	400 "	57.00
20 "	3.00	500 "	71.25
25 "	3.70	600 "	85.50
30 "	4.40	700 "	99.75
35 "	5.15	800 "	114.00
40 "	5.85	900 "	128.00
45 "	6.60	1000 "	141.00
50 "	7.25	2000 "	281.00
60 "	8.70	3000 "	421.00
70 "	10.15	5000 "	701.00
80 "	11.60	6000 "	840.00
90 "	13.00	8000 "	1120.00
100 "	14.25	10,000 "	1400.00

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

...edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države za leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 5. jun. — Za parado dne 4. julija, ki se bo vršila v Jolietu kot demonstracija za vojaško pripravljenost v obrambo dežele, se delajo velike priprave. Glavni pripravljalni odbor misli razpisati nagrado za najlepše okrašeni avtomobil v paradi, katerih bo na stotine. Udeležijo se parade tudi razna društva in čujemo, da so povabljena tudi vsa slovenska društva. Parada bo največja in najlepša v zgodovini mesta Jolieta.

— Deček umrl. Angel smrti je prišel v hišo našega rojaka g. Josipa Turk v Rockdalu zadnjo sredo po dušico njegovega sinka Joe, ki je umrl v zorni mladosti 13 let, še predno je dovršil našo župnijsko šolo. Pogrebni izprevod se je vršil v četrtek popoldne od hiše žalosti v našo cerkev in na slovensko pokopališče. Staršem naše sožalje, mlademu pokojniku večno veselje v nebeškem raju!

— Otroka povozil. Neki Lawrence Pullman, voznik tvrdke C. Hacker Co., 100 Collins st., je v petek popoldan v Rockdalu povozil pet let starega George Tometiča, sinčka Hrvata Johna Tometič, 123 Davis avenue. Ko je povozil dečka, se ni ustavil, ampak je utekel v strahu pred ljudmi, ki so se začeli zbirati na licu mesta. Povoženi otrok je v soboto dopoldne ob 10. uri za poškodbami umrl.

— $10,000 bo stalo novo poslopje na voglu N. Chicago in Jackson streetov, katero gradi g. Anton Golobitsh, naš znani rojak in trgovec s premogom. Poslopje bo zidano iz opeke. Kontraktor je g. John Lozar, naš rojak in zidarski mojster.

— Srbska društva v Jolietu so priredila včeraj popoldne v Sternovi dvorani veselico na korist vdovam in sirotam padlih vojakov srbskih. Glavni govornik je bil Grgur Milovanovič iz Chicaga, zastopnik srbske vlade.

— Joliet in preparedness-parada v Chicagu. Dvainšestdeset jolietskih zaposlencev Public Service-družbe se je udeležilo sobotne parade v Chicagu. Nadalje je korakala v paradi večja skupina dijakov iz University of Illinois, ki so znani kot "cadet regulars", in v tej skupini je bilo nekaj jolietskih vseučiliščnikov, med njima naša nadepolna rojaka gg. John Grayhack ml. in Joseph Ursich; prvi bo te dni dovršil svoje vseučiliščne študije in bo graduiran za inženerja.

— Avtomobila trčila vkup. Tri osebe so bile ranjene, ko sta trčila vkup dva avtomobila blizu zveznega kolo...streetu v petek zvečer. Dr. Leo J. Kelly, 401 N. Nicholson st., je zadobil težke poškodbe in so ga takoj prepeljali v bolnišnico. Neka miss F. McPartlin in Samuel Lawlor, bogat farmar iz Manhattana, sta bila bolestno ranjena. Nezgoda se je pripetila, ko sta dr. Kellyjev in Lawlorjev avtomobil trčila skup. Lawlor je vozil vzhodno po Jefferson streetu, a dr. Kelly se je pripeljal od kolodvora in je zavozil v prvega. Oba avtomobila sta bila hudo poškodovana.

— Smeti metati na ceste jolietske je strogo prepovedano in podvrženo globi od $5 do $200.

— Izgubljen ček. Popolnoma dober ček za $2,000, izpolnjen po neki banki v Chicagu za izplačanje mestu Jolietu, je izginil iz urada mestne zbornice jolietske. Vrši se preiskava, ki morebiti dožene, kdaj in kam in kako je ček izginil.

— Obstreljen sprevodnik. Charles Wyble, sprevodnik pocestne električne železnice Aurora, Plainfield & Joliet, je bil obstreljen v četrtek zvečer, ko je kljuboval dvema razbojnikoma, ki sta ga napadla pri stikališču (junction) blizu Aurore. Utekel je s svojim denarjem, toda ranjen v roko. Razbojnika sta nameravala oropati potnike v kari.

— Jolietski otroci so umorili že nad 100,000 muh vsled muholovnega kontesta, ki ga je razpisal Joliet Evening Herald-News. Za vsakih 100 muh se dobi tiket za "show".

— Hladen majnik. Letošnji majnik je bil mesec nenavadno hladnega vremena, z lahkim dežjem in ostrimi vetrovi od jugozapada, kakor poroča jolietski vremenski opazovavec. Toplomer je kazal 36 nad ničlo za najnižjo in 91 nad ničlo za najvišjo stopnjo temperature. Povprečna temperatura za majnik je bila 60 stopenj.

— Pisma na jolietski pošti imajo: Bucek Martin, Disija Tade, Zupanac A.

IZPOD SV. GORE.

Goriško, marca 1916.

Iz fronte.

"C'era l'ora, che volge il desio a naviganti..." Večerilo se je. Obdolžiti se je bilo treba, kakor doslej vsak dan, odkar je počela vojska, in položiti na oltar skupno spravno molitev za spas domovine, cesarja in naroda... Šel sem. Po trtnih nasadih v mojem vrtu je raztrošen gnoj, ki čaka lepih dni, da ga zagrebejo v mater zemljo. Pomlad je namreč prišla v deželo, a je zaplakala, ko je videla samo bolna in tužna srca in plače venomer še — danes, dasi smo že v sušcu. Delati ni mogoče, a delavcev nam ne manjka, hvala Bogu in prevdarnosti vojaških oblasti. Pognojili bomo pa tako, da moj vrt še nikdar preje in nikdar več kasneje ne bo tako gnojen!...

Stopil sem iz vrta. Na oglu ulice, pri hiši č. g. ranomašnika, naletim na dve ženi v najboljših letih. Nikdar ju še nisem videl skupaj, tudi nimate navade pohajati in postajati po ulicah, osobito ne zvečer. A danes sta prišli slučajno skupaj in postali sta sorodni duši, da si pogledata v oči in v ranjeno srce in potolažita z enako bolestjo. Prve mož je zakopan v Miszcolzcu na Ogrskem, a druge v Dutovljah na Krasu! Oba moža sta bila plemenita pred Bogom in ljudmi, častita celi družini. Eden je ostavil ženi pet sirot, drugi tri. Vdovi junaško nosita svoj težki križ. V otrocih gojita spomin in ljubezen na junaška očeta in skoro vsak teden vidimo tiste malčke pri visoki obhajilni mizi stati in stoječ — so še tako majhni... — prejemati sv. obhajilo za pokojnega ateja...

Eni teh dveh se je primerilo lansko leto nekaj podobnega, kakor znanemu g. dr...

Ko je zvesta žena, ki ljubi svojega moža do groba in še čez..., razumela, kaj se prav za prav od nje pričakuje..., se je zavzela in nepretrgoma poudarjala: o—ne, o—ne, tega pa nikdar ne, rajši "štrik" za vrat! — Zato pa revno in skromno živi, nima vina, nima ne kile kaše, nima kronic, a ima v srcu svojem tolažbo v zvesti ljubezni do junaškega moža, sama nič manj častita junakinja!... Pozdravim ju in grem dalje po hodniku kraj ulice, ki je bil poln vojakov. Momci, ajmo molit! — Ne moremo danes, imamo Vergatterung! — Bilo je v istini prav malo ljudi v cerkvi. Na civile se več ne zanašam, kar se tiče blagoslova. Eni so se že naveličali, drugi imajo veliko dela in mladi varhi doma morajo na večer imeti starejše varihe, a mnogim, se zdi, so razmere v fronti prav dobro došle in si ne žele premembe! Čemu torej moliti? V miru niso mogli ne bresti ne plavati, a zdaj so si pomagali na noge. Vsi, prav vsi pri hiši so v delu! Dekliči se lepo oblačijo, mamica dobro kuhajo, očka imajo za pipo, in pijačo, prav dobro jim gre. Zato pa..., kaj bi gospod, ki vedno in vedno priganja k molitvi za zmagoslavni konec! — Tako pa sem čakal, da bi se kaj več ljudi zbralo in šel pred cerkev. Na nasprotni strani par mladih gospodov, ki so čakali menaže, dalje gori gruča vojakov prostakov pred krčmo, a trg sicer prazen...

Pa prideta dve punčiki kakih 17 let. Ena prazna, druga z loncem v roki, menda sta šli po ostanke... Sklepal sem, da nista domačinki... Šli sta tik vojakov in tako zamišljeno-počasi, kakor da sta pričakovali nekaj velikega... Veliko se je opravljalo zadnji čas po naši vasi neki dve punčiki, ki sta baje na prodaj za denar in zato sem bil nehote radoveden, kako se bosta vedli tile dve!

Reči moram: vojaki so bili dostojni in smešni sta se jima zdeli punčki v prepriprostem vedenju. Ker jih je prva gruča prezrla, sta pokukali skozi okno v dvorano menaže; ker tam ni bilo nič, sta se zelo počasi muzali skozi gručo prostakov, postali nekoliko na portonu, a tudi tam ni bilo nič, le smeh in krohot prostakov...

Vojaki so me zagledali in vprašaje zrli, kaj sodim jaz o takih prepriprostih punčikah v fronti in zardel sem..., moja duša je zaplakala in tožila na glas: vlačuštvo, vlačugarstvo je prišlo k nam, samo to ne vemo od kod! Ali sta bili iz P.? Menda ne, kar pet tamošnjih klativitežkih punic je javna oblast po odgonu poslala iz V. D. v barake. Bile so baje dragocene te punice! Opozarjamo čč. dušne pastirje v barakah, naj pazijo zlasti na mlajše ženstvo, ki naknadno prihaja...

Ali so bile iz Št.? Te si ne pustijo prav nič očitati in te dni sta dve iz Št. za svojo čast nastopili v neki okoliški hiši kar s pestjo proti domači gospodinji, ki jima je baje očitala, da je sumljivo, če dekliči sami ostanejo v izpraznjeni vasi. Gospodinja je bila ranjena na glavi in je morala iskati pomoči na postaji rdečega križa. Ne vemo torej, odkod sta bili one dve prostaški deklici, ki nam in vojakom nista dopadli, a res je, da je neka deklica iz evakuirane vasi... povzročila s svojim porodom, s kojim je omadeževalo tukajšnjo krstno matico, tako izgledovanje in toliko pohujšanja, da je javna oblast spoznala za primerno, da tak škandal odpravi z odgonom.

Ali je res, kar ljudje govorijo ali ne, ne vemo, Bog ve... Pošteni naši vaški dekliči, ki imajo svoje ženine na fronti, kojih geslo je:

"Me poštene smo device,
vsak sleparček ni za nas;
biti hočemo ženice,
ljubice ne—za kratek čas"...,

so sklenile, če ugotove, da se je tudi katera domača izneverila in prodala, pripeljati, ker fantov ni doma —, običajni 'ploh' pred dotično hišo in ga obesiti nad duri v večen spomin z napisom: Pri plohu! Mi upamo, da jim tega v Št. P. ne bo treba storiti, ker tukaj upamo, še ni staršev, ki bi svojo kri prodajali!... Opozarjamo pa nekatere dekliče in mlade ženice, da se drže bolj doma kot ulice, da se nosijo ponižno in preprosto, kakor preje v miru in še bolj ,ker smo v času strašne pokore, kakršne še ni videl svet, odkar stoji!...

Kaj vojaki poročajo?...

"Naznanim Vam, da sem, hvala Bogu, zdrav in tako želim tudi Vam. Jaz bivam sedaj strašno daleč, v bližini morja...

Dosedaj mi gre prav dobro, pa to le je slabo, ker smo mej takimi ljudmi, ki ne poznajo ne postelje, ne miže, ne žlic in ne vilic!"...

* * *

"Moj pozdrav! Hvala za karto in pozdrav. Prejel sem Vaš zavitek Pozdravov iz domovine! Srčna Vam hvala: hitro so segnili vsi po njih... Ko smo prečitali, smo dali naprej. Tukaj se malo čita, ne enih ne drugih časopisov nam nima kdo pošiljati; če pa kaj pride, gre iz rok v roke!" — G. vojni kurat! Organizirajte čtivo pri Vašem polku! — "Slovenca" prejmete gotovo zastonj!

Sicer smo pa sl. uredništvu "Slovenca" poslali dotični naslov in naši junaki ob Dnjestru bodo vnaprej vsaj nekoliko postreženi!

Grobovi junakov...

Deželni odbor nam je poslal okrožnico, v koji izpodbuja p. n. gg. župane in dušne pastirje, naj iz ljubezni do preminulih vojakov in občudovanja junakov posvečajo pogrebom posebno skrb in posebno pažnjo!

Naj se na vsaki gomili posadi križ, ki naj bo na njem napisano ime pokojnikovo, dan njegove smrti in številka regimenta, ki mu je pripadal.

Gg. predstojniki občin in čč. gg. naj bi se zavzeli v tem zmislu in spisovali natančen razkaz vseh padlih, ki so bili pokopani v občinskem ali župnijskem okolišu! — Se povsem strinjamo. Za to pa bi morali zadevni čč. vojni župni uradi županstva ,oziroma civilne duhovne urade obveščati o padlih, o pogrebih, o značaju in staležu pokojnih junakov, dočim dosihdob civilni duhovnik, tudi če je naprošen pokopal vojaka, ni prejel čisto nobenih podatkov in tudi ni čisto nič beležil v matici ali v kroniki, razen kolikor je kasneje razbral s križev, postavljenih od vojaške oblasti! Nekateri grobovi junakov — so brez križa! Naj se torej visoki deželni odbor tozadevno najprej obrne do vojnega škofijskega urada, da zapove podrejenim vojno-duhovnim uradom, da naj plemenito delo omogočijo in pri tem gredo na roke. Imena vojakov-junakov: domačih in tujih, hranimo beležena v kroniki in jih po končani vojski skupaj s farnimi padlimi vojaki ovekovečimo na častnem mestu!

Bojna kronika.

V Št. P. in V. in B. padajo granate vsak dan, vmes šrapneli malega in velikega kalibra. V B. je bila ubita mati z otrokom, bila sta takoj mrtva. V B. so bile tudi v ponedeljek človeške žrtve — blizu cerkve. G. Podgoričan mi je pisal: "Pripravljeni smo na vse, le na beg ne!" Skrit junak! Bog ga živi! Velikih duš, velikih src, velikih del nam treba v teh velikih časih!...

Bog in Marija! — Vaš dr. Marijan.

V SLOVENSKI DOMOVINI!

Tretjih K 1,000 (reci: tisoč kron) od nabranih milodarov za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih je odposlal Amerikanski Slovenec danes v Ljubljano na cenj. uredništvo "Slovenčevo", da jih izroči v prave roke. Preostanek se odpošlje pozneje.

Prosimo nadaljnjih darov za reveže v slovenski domovini, kajti potreba je neizmerna!

Sveta dolžnost vsakega Slovenca je, da odpre srce in roke za svoje rodne brate in sestre na Slovenskem, ki so vsled strašne vojne v največji revščini. Vsakdo izmed amerikanskih Slovencev vsaj nekoliko lahko olajša njihovo bedo, če daruje po svoji moči, spominjajoč se pregovora:

"Zrno do zrna pogača,
kamen do kamena palača."

Deveti izkaz darov priobčimo v prihodnji petkovi izdaji A. S.

Milodare pošiljajte na: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

TURUDIJA.

(Iz "Slovenca" 18. marca t. l.)

Te dni nam je došla vesela novica o zopetnem odlikovanju junaškega poveljnika naših dalmatinskih bratov ob Soči Stanka Turudije. Nj. Veličanstvo ga je izrednim potom povišalo v podpolkovnika. Ime Turudija je mahoma zaslovelo po celem svetu, posebno pa po naši ožji slovenski domovini, ki jo brani ta vzor vojnika s svojimi junaki Dalmatinci proti številni premoči verolomnih Lahov.

Ves slovenski narod čestita ljubljenemu branitelju na tem novem izrazu cesarske zahvale in milosti! Ves naš narod se tega odlikovanja tako veseli, kakor bi ga bil dobil njegov sin. Bratske vezi, ki so Slovence od nekdaj spajale s Hrvati, je sedaj kri napravila nerazdružljive.

Naj nam bo dovoljeno, da podamo kot majhen izraz svoje hvaležne udanosti našemu narodu par črtic iz življenja junaka Turudije.

Že l. 1914. se je prehrabro bojeval na srbskem bojišču ob Drini, pri Milenkovem Kamnu i. dr. in bil ondi prvič odlikovan. A njegove glavne in največje zasluge si je stekel na soškem bojišču, pri Zagori, pri Plavch in prav posebno pa na Kalvariji pri Podgori, ki jo je branil in obranil vzlic peklenskemu ognju sovražnega topništva z bataljonom svojih dalmatinskih domobrancev.

Turudija je rodom iz Bosne. Služil je preje pri našem primorskem pešpolku številka 97. v Trstu. Že kot mlad poročnik je živel le za svoj vojaški poklic. Edino razvedrilo v prostih urah mu je bila — šahovska igra in streljanje s sobno puško, — torej zopet le opravila, ki spominjajo na umstveno in ročno vežbanje bojnega razpoloženja. Če si predstavljate Turudijo kot krvoločnega, bojaželjnega orjaka, se zelo motite. Majhen, bolj drobne postave, tih in zamišljen, tako je hodil neopažen ob času miru po Trstu in le malokdo ga je poznal tedaj. A zlato srce njegovo je bilo znano v celem polku. Zlato, otroško dobro srce, ki bi žrtvovalo vse za bližnjika, ki ga je videl v stiski.

Po svoji metodi vojaških vaj na Krasu pa je bil Turudija že tedaj posebnost v polku. Povdarjal je vedno in povsod, da se mora že ob miru moštvo tako vežbati in vzgojiti, kakor bi pred njim stal v resnici sovražnik. Zato je uril svoje ljudi vedno v tihem, neopaznem plazenju, v hipnem, trenotnem presenečenju sovražnika, ki ga je skušal premotiti z vedno novimi, samosvojimi zvijačami. Njegova načela, ki so se zdela tedaj mnogim čudna in pretirana, so pa pokazala svojo zmagodobitno moč v bojih ob Soči. Kakor levi združujejo dalmatinski junaki v sebi prirodno telesno silo z mačjo zvijačnostjo in gibčnostjo — ter prekašajo v njej tako zvite Lahe. Dalmatinci so kot Hrvatje že itak rojeni vojaki, a pod Turudijo so se razvili v teku devetmesečnega bojevanja v pravo vzorno bojno pleme monarhije, ki nosi že po svojem imenu grozo in trepet v laške vrste.

Stanko Turudija! Na Tvojih prsih se sveti cesarsko priznanje, red železne krone z vojno dekoracijo, od stotnika do podpolkovnika si prispel v času, ki potrebujejo drugi zanj desetletja! Ponosni smo mi Slovenci na zunanje znake in priznanja Tvojih izrednih vrlin! A ker poznamo tudi Tvoje blago srce, ki bije za našo čast in svobodo, Ti vračamo, veseli Tvojih uspehov, s svojo bratsko srčno ljubeznijo vsak čin, vsak korak, vsak načrt, ki si ga izvedel za nas in našo domovino! Stanko Turudija! Tvoje ime ne izgine več v zgodovini slovenskega ljudstva, nikdar ne ugasne spomin in ljubezen do Tebe, junaka, dokler bo bilo le eno slovensko srce!

Šac je zgorel.

V današnjih prozaičnih časih je težko dobiti resničen "šac". Kače in drutaki zakleti varuhi, ki so v srednjem veku varovali "šace", so se poskrili pred solncem našega stoletja. Naprotno pa je lažje v današnjih dneh dobiti v mestu kak šac ne pod zemljo marveč kar na hodnjikih kak denarni mošnjiček ali pa kako drugo dragoceno stvar. Vsekako, če hoče človek ohraniti mirno vest, odda najdeni šac na policijo, a drugi ima kosmato vest in naenkrat misli postati bogat, ko najde v kaki ulici par stotakov. In v takem slučaju poročajo iz Lizabone. Portugiški vojak Silva je našel v neki ulici 38,000 frankov. Brzo jih je skril pod uniformo ter hitel v vojašnico. Doma je zakopal denar v blazino. Hitro je odredil vse da bi dobil za nekaj časa dopust. V svojem rojstnem kraju je naročil kupiti posestvo ter sezidati lepo hišo, prijateljem svojim pa je priredil lepo gostijo. Čudili so se vsi, kje da je naenkrat toliko denarja dobil, a sam pa ni črhnil besedice o najdenem "šacu". Zgodilo se je nekega dne, da je zdravniška komisija prišla v vojašnico in ispicirala vse sobe, ko je bil Silva ravno v službi. Njegovo blazino je komisija zaznamovala kod nerabno, odnesli so jo na dvorišče ter jo sežgali z drugimi vred. Ko se je Silva vrnil iz službe, je kod nor bežal na dvorišče, kjer je ravno gorela njegova blazina z najdenim "šacom". Kod besen je planil v plamen ter hotel rešiti denar, a bilo je že prepozno. Silva so rešili tovariši iz plamena težko opečenega ter navidezno znorelega prepeljali v vojaško bolnico.

Novi vulkanski izbruhi na Tenerifi.

Na otoku Tenerifa so pričeli kar hkrati štirje ognjeniki bljuvati. Silno visoko se dviga plamen in dim iz njih in žareča lava se vliva iz žrel in je dosegla že pokrajine Guria in Marachio ter se pomika dalje v smeri proti Santjagu. Nevarnosti za sedaj še ni. V Guriji so zelo v strahu, ker se ne morejo v slučaju nevarnosti drugam rešiti, kakor na morje. Pomožni parniki so odšli na ukaz vlade tja. Nemiri med prebivalci Tenerife so se že pomirili. Potres je prenehal in ni čutiti nikakega zemeljskega sunka več.

Gramofon kot železniški uradnik.

Na manjših kolodvorih francoskih železnic so poverili gramofonu nenavadno službo. Ker so uvedli pri francoski železniški upravi sistem varčnosti za železniški obrat, skušajo predvsem varčevati pri uradniških plačah. Dosedaj je bila navada, da so na kolodvorih prihajajoče in odhajajoče vlake napovedovali uradniki, in sicer kam vozijo in kdaj odidejo. Pred dnevi pa se potniki na francoskih kolodvorih niso malo čudili, ko ob določenem času ni bilo videti nikjer nobenega železniškega uradnika in marsikoga se je polotil nemir. Nenadoma pa so začuli malo pred prihodom odmevajoč glas izklicavati potrebne podatke, ne da bi videli kje uradnika, ki bi klical. Z nemalim veseljem so končno zasledili potniki velikansko cev gramofona, ki je ponosno zijala skozi neko okno, iz katere so prihajali močni glasovi. Vlada je namreč, da bi prihranila pri plačah, na malih postajah pač nadomestila uradnike z gramofoni, ki so gotovo cenejši. Ako bodo pa pri vlakovih zamudah tudi ustrezali gramofoni svoji palogi, je seveda drugo vprašanje.

"Kunšten" pobeg.

Na nenavaden način je pobegnil nedavno vojaški kaznjenec Peter Hinko iz domobranske ječe v Budimpešti. Iz kruhove skorje si je napravil pas, bajonet in nožnico ter te predmete tako prebarval, da so izgledali kot pristni. Ko se je opoldne straža menjala, pripasal si je ta kruhov bajonet in nihče ga ni zadrževal, ko je korakal črez dvorišče in pri vratih iz ječe, ker so ga vse straže smatrale za ordinančnega vojaka. Toda ni se dolgo veselil svobode. V treh dneh je izvršil tri vlome, pri tretjem pa ga je policija prijela.

Samomor odvetnika.

V Hamburgu znani odvetnik, 70 let stari dr. Teodor Belm, je poneveril vse dedščin in že pri preiskavi se je hotel zastrupiti, kar mu je pa uradnik zabranil. Sedaj se je pa obesil v svoji celici. Njegova 32 let stara žena je perka nekje v Švici.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1895.

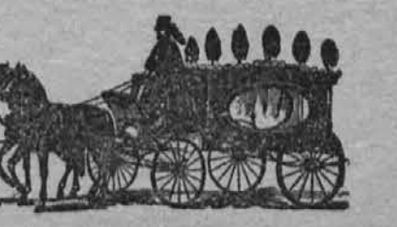

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Vstanovljena 29. novembra 1914

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, ENEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

VIRŽINKA.

Ej, ali vam je bilo življenje takrat, ko smo hodili v šolo tja na Resljevo cesto! Četrtoletniki smo bili, ponosni in visoki, da bi nas bila skoro metala domišljavost, v resnici pa nismo bil idrugega nego — odrasli dečki.

Mnogo let je že tega, kmalu bode dvajset. Razšli smo se po svetu, življenje, ki je marsikomu uresničilo nadeje, ki sijih je stavil vanje, največim pa ne, ter jih je k večemu razočaralo.

Kdo ve, koliko tovarišev iz četrtega letnika bi bilo mogoče zbrati danes? Morda komaj pol, ostalih pol najbrže ni več. Nekaj jih je pomrlo, ta ali oni je šel drugače rakom žvižgat, največ jih je pobrala vojna.

O ta vojna!

Kdo je mislil nanjo takrat! Tovariš Karl gotovo ne, takisto ne tovariš Josip, tovariš Franc tudi ne in — last not least — Janez tudi gotovo ne.

Ali vam je bila to četvorica! Štirje junaki in kakšni junaki; ni čuda, da je sam cesar zaznal zanje in jim poslal — pozivn ilist — na nabor.

"Gromska pukša!" se je začudil Karl; Josip, ki je baš istega leta podedoval nekaj okroglega in je bil zbok tega drzneji, kakor so bili drugi, je narisal na tablo karikaturo: "Z nabora!" Leta je bila uspela tako izvrstno, da je imela kar najrazličnejših posledic. V letniku je vzbudila razposajeno veselost, da je zbok šuma pogledal v sobo marsikateri profesor in — ugledavši podobo — muzaje se odšel svojim potom. Na račun karikirancev smo zbijali marsikatere šale, pri tem pozabili, da smo v šoli, dokler nas ni tega spomnil ravnatelj, ki se je rad delal strogega, a je bil v resnici mehak in prijazen, da mu še danes želim vse najboljše in z menoj gotovo vsi, kar nas je še pri življenju.

Nenadoma se je pojavil pri durih, držal za hrbtom cigaro in resno kimal v razred. Večina nas ga ni videla, dokler se ni oglasil strogo in resno:

"Das wollen Lehrer werden und treiben Allotria; aeger wie die Buben in einer Jugendschule! Nun, ich werde es euch versalzen!"

In napravil je nekaj korakov proti katedru ,da bi nas vse zapisal v razrednico.

A pred tablo se je ustavil, motril nekaj časa umotvor na nji, potem se je okrenil, prikimal ,žugajoč nam in odšel iz sobe. Leto precej naglo, zakaj — lomil ga je smeh in nam ni hotel privoščiti tega povsem nenameravanega zaključka svoje stroge filipike.

In kaj je bilo narisanega? Vsi štirje izvrstno pogojeni naborniki so, držeči se za rame, s klobukom po strani, z velikanskimi šopki na prsih in tovariš Karl z mogočno viržinko v ustih "vozili barko" z nabora. V malo potezah je bila karikatura tako živa in tako pristno izvirna, da se nam je zdelo, kakor bi čuli vriskanje, viržinka pa je naravnost širila imeniten vonj po razredu. Le-ta je seveda ostal od ravnateljeve cigare.

Da, ta Karlova viržinka! Fant se že delj časa ni menil za noben drug tobak, viržinko pa si je privoščil, če je le imel dosti okroglega zanjo. Pri nas je užival naravnost ugled, zakaj kajenje nam je bilo prepovedano in kdor si je upal prižgati po mestu cigareto, je velja lže za pogumnega, dasi je bilo to le neznatno kršenje prepovedi, dočim se nam je zdelo kajenje take cigare pravi smrten greh proti nji.

No, Karlu je bilo malo do tega; do viržinke pa dosti, in oni dan, ko smo šli na nabor, si jo je prižgal kar pred šolo.

Toliko, da se ni zaletel ž njo v profesorja Č. Le-ta se je nasmehnil in odšel po svojem potu.

Pri naboru so nas potrdili vse štiri. Vendar smo prišli v šolo popodlne, ker nismo hoteli, da bi bil kdo delal neslanih opazk.

"Karl!" je podražil profesor Č. viržinkarja. "Zjutraj sem hote lposlati za vami slugo s smetišnico."

"Hvala, gospod profesor," se je obregnil Karl točno. "Odkar sem se moral nekoč nenadoma nasloniti preko ograje ob Ljubljanici, se take nesreče ne dogajajo več."

Splošna gromka veselost je sledila tem besedam, a je našla kasneje odmeva celo v konferenčni sobi.

* * *

Vsi štirje junaki, ki smo takrat "vozili barko", smo moral ilani odriniti v vojno. Tovariš Janez je padel v Galiciji. Mene so odslovili bolnega, tovariš Josip straži na jugu železnico proti polentarjem, tovariša Karla pa sem te dni srečal nenadoma v Ljubljani. Na dopustu je bil doma v Mokronogu in vračal se je v službo na laško bojišče. Prebila sva skupaj zadnji dan.

Povabil sem ga k sebi na dom naposled. Tu sem potisnil preden več vrst cigar in cigaret. Le površno se je ozrl po njih.

"Postrezi si!" sem mu ponudil.

"Hvala, ne kadim," je odkimal z glavo.

"Ne kadiš? In včasih te ni bilo videti brez viržinke v ustih!"

"Viržinka je seveda kaj drugega; viržinko bi kadil, a tu ne vidim nobene."

"Bog te je dal; in jaz si nisem upal, da bi jo bil ponudil. Prevsakdanja cigara se mi zdi."

"Vsakdanja?!" se je začudil. Jaz pa sem se požuril in jih položil šop predenj.

Prijatelj je razstrl po mizi vse, skrbno premotril krivenčaste pokveke in si je naposled izbral eno, ki je bila po moji sodbi najbolj ponesrečene oblike in najbolj zverižena. Bila je kakor konec kdo ve kolikokrat skrivljene in zopet poravnane žice, zarjavele, tu in tam skoro okrogle in zopet ploščato stisnjene, temno in svetlo marogaste.

Še enkrat jo je pretipal v rokah in naposled prikimal zadovoljen. Potem jo je položil pred se in segel po užigalicah.

"Vsakdanja?" je povzel. "Motiš se prijatelj! Viržinka je v Avstriji najimenitneja cigara sploh. Kralj je bil, ki jo je uvedel, krasno dekle ji je dalo ime in cesar jo je povzdignil v plemstvo, dočim ji je dal pristopa na dvor. Kot moja posebnost, me je zanimala ta cigara in proučil sem njeno zgodovino. Zato ti vem povedati, da cesar dolgo let niti kadil ni druge cigare kot viržinke. In če si ne morem privoščiti ž njim vred nobenega drugega užitka, pri viržinki imava oba enakega."

To je bilo vsekakor res, a da bi bila radi tega tako zanimiva, da bi imela celo svojo zgodovino, nisem znal. Govoriti bi bila imela pravzaprav še kaj, a naposled me je zanimalo tudi to.

"Jaz ne kadim sicer, a čul sem že večkrat, da jo čislajo nekateri," sem pripomnil.

"Pravi viržinkar sploh ne kadi drugega," mi je potrdil Karl. "Tri razrede kadilcev imamo navadno: piparjev, cigararje in cigaretarje. A jaz pravim: pa viržinkarje, ker teh ne moremo potisniti v noben imenovani razred."

"Jaz bi menil, da k cigararjem."

"Ne, ker pravi viržinkar ne pogleda cigare."

"Ali to ni cigara?"

"Je in ni!"

"Kaj pa potem?"

"Vržinka! Poseben tobak, posebna oblika, posebnost kajenja mora imeti tudi posebno ime in razred. Viržinka je prava vojna cigara naša. Za vojne je prišla k nam, prišla iz Italije in prinesla od tam vsa dobra in slaba svojstva. Prikrita je in hinavska ter zahrbtna kakor pravi Lah. Med njimi težko najdeš kaj vredno, kakor med Lahi težko najdeš prida človeka, in vedno moraš imeti vojno ž njo kakor mi z Lahi. A ta-le tukaj bo!"

Skoro ljubeznivo jo je pogledal in vzel v roke. Potem se je pripravil, da jo prižge. To prižiganje je bilo nekaj posebnega. Pred vsem je izpulil slamco, a prej je še večkrat pobezal ž njo gor in dol. Cigaro je na to zopet položil na mizo tako, da je z debelim koncem molela preko roba. Užigavši užigalico je potegnil po plamenu slamco dvakrat skozi podolž, potem jo užgal s plamenom. Ta plamen je potegnil pod cigarin konec.

Le-ta se je jel kaditi. Malo je razpočil, zardel ob robu, se upelil najprej črno, potem žareče, naposled belo in rdel malo dalje od konca. Prikazale so se rdeče pike in tobak se je vzbočil pod njimi. Počasi je gorela slamca, a prijatelj je vedno tiščal plamen pod zažigani konec. Kadil se je že dva centimetra daleč, žarel, dišal, se užgal s plamenom, ugasnil zopet, da je ostal črn tobakov ogel, dokler ni izginil in ostavil na cigari belega pepela, od katerega je ustajal kvišku bel dimov trak prijetne vonjave. Pri slamnem ustniku na drugem, na mizi slonečem koncu, se je takisto pojavil višnjev dimček ki je kot debela nit stremil takisto naravnost kvišku.

"Sedaj bo!" je dejal prijatelj in odložil skoro dogorelo slamco; potem je pobral cigaro, si ogledal še enkrat prižgani konec in je naposled utaknil v usta. Gorela je imenitno, še večkrat je prikimal v priznanje.

"Z viržinko je dela, moraš vedeti," je povzel potem in jo tiščal v kotu ustnicam, da mu je visela skoro nizdolu. Sinje oblačke je spuščal v zrak. "Če je ne obdelaš zgage italijanske z mogočnim ognjem, pa se ne uda. A ko jo imaš v oblasti, potem gre, če je kaj vredna. Če ni nič, pa ti precej poide ogenj in potem se lahko trudiš iznova ž njo, dokler se ne naveličaš in je ne treščiš ob tla, naj jo vzame vrag, ali kdor hoče.

"Nekateri pa pravijo, da je tem boljša, čim večkrat je prižgana."

"Kdor pravi tako, je bedak in najbrže še ni imel viržinke v ustih. Viržinska je kot posel pri hiši; ako ni nič vreden, roma od gospodarja do gospodarja, naposled ga ne mara nihče več in ostati mora na cesti, ako je dober, ga obdrži takoj prvi gospodar, dokler ga je kaj skupaj. Tako-le vinski bratci in sejmarji ter kmečki fantje, kadar se hočejo postaviti z viržinko, jo pač prižigajo neštetokrat, ker jim noče goreti. A če pogledaš kisle obraze, se lahko uveriš, da posebnega užitka jim ta postavnost ne dela. Kaj jim napravi zvečer, ko ležejo, o tem molče popisi, ker take stvari se opravijo najbolje brez prič. Jaz se spomnim takega junaka, ki se je bahal, da ni tako hudega tobaka, da ga ne bi prenesel. Tedaj mu je nasvetoval drvar 10krat prižgano viržinko, ki je bila polita z vinom in pivom ter posušena, potem pa zrezana v pipo. Če prenese to, potem je junak. Poskusil je ,a izkadil ni. Zleknil se je po klopi in ... Mislili smo, da bo po njem... Pozneje je pravil ,da kuga, kolera in koze vkupaj gotovo ne delajo take težave, kot ona vražja hrana. Viržinke pa ni pogledal več."

"Verjamem, da ne; jaz se že sveže bojim."

"Sveža in svetla ter lepo narejena, je imenitna. Najboljše so sakanske, ki se izdelujejo v Sacco na Tirolskem in ljubljanske. Ko so v Budjevicah začeli izdelovati te cigare, so poslali celo iz Ljubljane delavke gor, da so učile Čehinje izdelovanja. Vendar naj jih delajo, kjer hočejo, viržinke so, ime imajo, podobo tudi, prave viržinke pa le niso. Za cesarja so se delale vedno v Ljubljani, zato je viržinka-plemkinja rojena v Ljubljani, ter je pristna 'ljubljanska srajca'."

"Ali so jih tu delali najprej?"

"To pa ne. Viržinke so poznali v Milanu, seveda tedaj našemu Milanu, že leta 1845. Tja so prišle pravzaprav iz Švice. A pri nas jih je uvedel podkralj avstrijske Italije, nadvojvoda Rajner. V onih letih je živel na Stolnem trgu v Milanu velik trgovec s tobakom Zaminetti. Ta je imel lepo hčer po imenu Viržinija in dočim se je bavil oče s kupčijo na debelo, je bila mladenka po večini v prodajalni za cigare. Dasi častnikov laški zagrizenci niso mogli trpeti, v tobakarni so jih kot dobre odjemalce radi videli. Podkralj sam je prihajal vsak dan tja, da si je nakupil cigar. Nadvojvoda je bil priljuden mož, zato še dosti čislan po mestu, lepa Viržinija pa si je štela v čast, da mu je postregla. Nekoč je prinesel njen oče iz Švice 600,000 cigar čudne oblike. A le malo jih je prodal, nihče ni maral zanje. V blagu je bilo mnogo denarja, a ker ni šlo, je žugala trgovcu občutna izguba. Viržinija je jokala in jokajočo je našel podkralj. Rad bi bil vedel, kaj se je zgodilo in dekle mu je potožilo nadlogo. Nadvojvoda si je dal pokazati cigare. Skrbno si je ogledal eno, potegnil iz nje slamco in jo prižgal. Prijetno je vonjala, lepo gorela, zakaj ne bi ugajala. "Ta podganji rep je prav izboren!" je dejal nadvojvoda in potem se je izkazalo, da nihče prejšnjih kadilcev ni odstranil slamce. Le-ta je gorela s tobakom vred, zato seveda ni ugajala. Od takrat nadvojvoda menda ni kupoval več drugih cigar. Često jih je poklanjal tudi častnikom in kmalu ni bilo videti nobenega brez "podganjega repa" v ustih. Ko je prišel na poset v Milan z Radeckim nadvojvoda Franc Jožef, naš sedanji cesar, poklonil jih je tudi njemu in bila mu je ta cigara izredno všeč. Ko je vprašal bratranca, kako jih imenujejo, je bil ta celo v zadregi. Naposled se je spomnil lepe Viržinije in dejal je: viržinke. In ime jim je ostalo. Cesar in generali so kmalu pokupili vse in odtlej jih je Laminetti komaj nanesel sproti dosti iz Švice v Milan."

"A zakaj naj bi bila vojna cigara?"

"V vojni leta 1859 smo izgubili Milan, a viržinko smo vzeli seboj za spomin. Le-ta nas je vedno spominjala na izdajalskega Laha, od leta 1859, ko je prišla k nam, pa do letos, ko ga imamo zopet v pesteh. A letos bi nam morala biti na srcu prav posebno in nas opomniti, da nam mora Italijan vrniti slovenske kraje Severne Italije. In jaz, ako bi bil imovit, vsi vojski bi hotel poslati viržink in naši Janezi bi si morali zagoziti jih v usta, potisniti kape na uho, zavriskati, da bi odmevalo preko gora in mej:

"Hura!! — Taljan, Milan nazaj!"

—pt—.

FORGETTING SUBMARINES AND MEXICO FOR AWHILE

Photos by American Press Association.

PREDSEDNIK WILSON PRI BASEBALLSKI IGRI, KJER POZABLJA SVOJE SKRBI ZA NEKAJ UR.

Predsednik Wilson se je udeležil otvoritvene igre washingtonskega teama v svojem domačem mestu. Ko je uradno začel igro s tem, da je vrgel žogo, je imel zadovoljstvo, da je videl, kako so "Senatorji" pod vodstvom Walter Johnsona ugnali newyorški team v kozji rog v razmeru 12:4. Predsednika so spremljali mrs. Wilson (vidna na levi), John R. Wilson, njegov bratranec, in mrs. W. H. Bolling, mati gospe Wilsonove. Med gledalci so bili mnogi člani vlade, senatorji, poslanci in vladni uradniki. Ko je predsednik stopil na igrišče, je godba zasvirala "The Star Spangled Banner" in vsa množica je vstala in ga pozdravila. Predsednik je pazno zasledoval igro do konca. Tako včasih pozablja svoje vsakdanje skrbi.

Liebknecht obtožen izdajstva.

Kodanj, 1. jun. — Brzojavka iz Berlina na Politiken pravi, da je sodišče, ki je vodilo predhodno preiskavo v slučaju drja. Karla Liebkhnecht, sociališkega voditelja, odločilo, tožiti ga zaradi izdajstva.

(Dr. Liebknecht, ki je vzbudil mnogo protivnosti po svojem nasprotovanju politiki nemške vlade z ozirom na vojno, je bil prijet v Berlinu, ker se je udeležil mirovne demonstracije na dan 1. majnika.)

Domača podgana v muzeju.

V Zellu pri Zelldorfu na Gornjem Avstrijskem so pri neki hiši ujeli 4 eksemplarje črnosive domače podgane, ki je na Avstrijskem že zelo redko, ker jo je rujava podgana selka že skoro čisto izpodrinila. Vse štiri so poslali v Linz v muzej.

"Leteči vojak".

Iz Goetingena se poroča ta-le tragikomičen dogodek, ki bi pa lahko bil imel žalosten izid. — Tam je vzletel balon "Segler" in neki vojak, ki ga je z drugimi vred prej držal za vrv, je zamudil ugodno priliko, ga zapustiti. Balon se je dvigal in reveža vlekel s seboj v višino, tembolj, ker se je ta tako prestrašil, da se je popolnoma zapletel v vrvi. Tam je vpil in visel z glavo navzdol. Še le v višini 400 m so zrakoplovci opazili vojaka in ga potegnili s seboj v čolniček.

Strašne posledice ločitve zakona.

Neki nemški kolonist K. v Perguinco (Chile) je živel s svojo ženo v prepiru. Žena je vložila tožbo za ločitev zakona, ki je imela tudi uspeh. Ko je zapustila žena svojega moža, je ta vzdignil ves prihranjeni denar iz banke in ga sežgal. Potem je umoril z nožem svojo 16 let staro hčer in 17 let starega sina ter zažgal svoja poslopja. Skočil je sam v ogenj, v katerem je zgorel.

220 ur neprestano spal.

V nekem pariškem hotelu so našli angleškega topničarskega stotnika Radkina, ki je jako trdno spal. Vsled kataleptičnega napada je zaspal in se zbudil šele po 220. urah. Ko se je zavedel, je tožil o notranjih bolečinah. V njegovi sobici so našli več praznih steklenic, v katerih je bil trional.

KJE JE JOHN KOBETIČ, DOMA iz Nove lipe, star 22 let? Pred 14 meseci je bival v Jolietu in je odšel neznanokam. Ker mu imam nekaj zelo važnega poročati, ga prosim, da mi pošlje svoj naslov, ali mi ga naj naznani kdo drugi za kar bom hvaležen. Mat. Babich, 1314 N. Hickory St., Joliet, Ill. 1t

RABIM DVA SLOVENSKA FANta za na farmo, taka ki sta že delala na farmah. Dobra plača. Stalno delo. J. M. Nemanich, Tower City, N. D., R. F. D. 1.

Zapeka.

Ako se vam čreva ne izpraznejo vsaj enkrat vsakih 24 ur, imate zapeko. Ne puščajte tega. Rabite Severove Jetrne Krogljice (Severa's Liver Pills) zoper jetrne neprilike, kakor zapeko, glavobol, omotico, zlatenico ali otrplih jeter. Cena 25 centov zaboj v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.—June.

STALNA SLUŽBA. IŠČEM MLAdega fanta, ki je dovršil šolo in ima veselje za mesarijo ali grocerijo ali pa oboje. Jos. Sitar, 803-5 N. Chicago st., Joliet, Ill. T-F

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

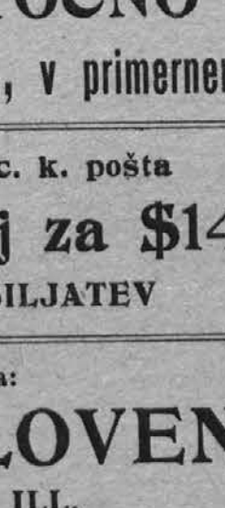

Dr. Richter's Pain Expeller

zoper revmatizem in trganje bolečine in otrpnelost členkov in mišic.

Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki.

Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapečaten s Anhor Trade Mark.

25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington Street New York.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za $14.25

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljatve naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC

BANK DEPT, JOLIET, ILL.

Povest o dveh mestih.

Napisal Charles Dickens. Iz angl. prevel Izidor Cankar.

(Dalje.)

Defargea, mož in žena, sta ob svetlobi zvezd priropotala na javnem vozu do pariških vrat, ki so bila naraven cilj njunega potovanja. Obstali so pri stražnici kot navadno in kot navadno so iz nje prisvetile svetiljke, da izprašujejo in preiskujejo kot navadno. Gospod Defarge je stopil dol, ker je poznal nekaj vojakov in enega stražnika. Ta mu je bil zaupen prijatelj in ga je presrčno objel.

Ko sta Defargea končno izstopila na mejah Saint Antoinea in ju je svetnik zopet ovil s svojim imračnimi perotnicami, je gospa Defarge na poti skozi njegove ulice, polne črnega blata in nesnage, dejala svojemu možu:

"Reci, prijatelj! Kaj ti je povedal Jacques iz stražnice?"

"Nocoj jako malo, toda vse, kar ve. Za naš okraj je določen drugi ogleduh. Morda jih je mnogo več, toda on ve samo za enega."

"Prav!" je dejala gospa Defarge, dvignivši hladnokrvno obrvi. "Treba ga je registrirati. Kako se pravi možu?"

"On je Anglež."

"Tem bolje. Njegovo ime?"

"Barsad," je dejal Defarge ,izgovorivši ga francoski. Toda vprašal je bil po njem tako skrbno, da je mogel popolnoma pravilno naznačiti črko za črko."

"Barsad," je ponovila gospa. "Dobro. In krstno ime?"

"John."

"John Barsad," je ponovila gospa zašepetavši še enkrat ime sama pri sebi. "Prav. Kakšen je? Ali veš?"

"Star kakih štirideset let; visok kakih pet črevljev in devet palcev; črnih las; temne polti; splošno precej lepe zunanjosti; temnih oči, ozkega, dolgega in bledega obraza; orlovskega nosu, a ne ravnega, temuč malo nagnjenega proti levemu licu; zato hudobnega izraza.

"Pri moji veri! Popolna slika!" je dejala gospa smeje. "Jutri bo že v registru."

Vrnila sta se v krčmo, ki je bila že zaprta, kajti bila je polnoč. Gospa Defarge je takoj sedla na svoje mesto pri blagajni, preštela male novce, ki so se nabrali med njeno odsotnostjo, preiskala zalogo, pregledala vpiske v knjigi, še sama nekaj vpisala, poizkusila služabnika na vse mogoče načine in ga slednjič poslala spat. Nato je še enkrat stresla male novce iz posode in jih jela zavezovati v robec v vrsto posameznih vozlov, da jih shrani preko noči. Defarge je medtem hodil s pipo v ustih gorindol in jo zadovoljno občudoval, a ni posegel v njeno delo; kar se tiče opravkov in njegovih domačih zadev, je on vedno hodil skozi življenje gorindol v tem razpoloženju.

Noč je bila vroča in v krčmi, ki je bila tesno stisnjena in obdana od nečednih sosednjih hiš, je smrdelo. Vonjalni živec gospoda Defargea ni bil preveč občutljiv, toda vonj zaloge vina je bil mnogo krepkejši kot njen okus in vonj ruma, žganja in anisa tudi. Odpihnil je mešanico vonjev, ko je odložil pokajeno pipo.

"T isi izmučen," je dejala gospa in ga zavezovaje denarje pogledala. "Saj ne diši nič drugače kot navadno."

"Malo sem utrujen," je pritrdil njen mož.

"Malo si tudi pobit," je dejala gospa; njene živahne oči niso bile nikdar tako zamišljene v račune, da bi ga včasi ne pogledala. "Ah, možje, možje!"

"Toda draga moja!" je začel Defarge.

"Toda dragi moj!" je ponovila gospa, odločno prikimovaje. "Toda dragi moj! Nocoj ti je upadel pogum, dragi moj!"

"Res," je rekel Defarge ,kakor bi se mu misel nasilo izvila iz prsi. "Do tega je še tako dolgo."

"Tako dolgo," je ponovila njegova žena. "In do česa ni dolgo? Maščevanje in plačilo hočeta časa; tako je pravilo."

"Da strela ubije človeka ,ni treba veliko časa," je odgovoril Defarge.

"Toda koliko časa je treba," je vprašala gospa mirno, "da se strela nabere? Povej mi!"

Defarge je zamišljeno vzdignil glavo, kakor bi bilo nekaj resnice v tem.

"Da potres podere mesto," je nadaljevala gospa, "ni treba veliko časa. Prav! A pov ejmi, kako dolgo se potres pripravlja!"

"Dolgo menda," je odgovoril Defarge.

"Kadar je pa gotov, pride in vse razruši. Medtem se neprestano pripravlja, dasi ga ni niti videti, niti slišati. To ti je tolažba. Ne pozabljaj je!"

Zavezala je vozel s svetlim pogledom, kakor bi zadavila sovražnika.

"Pravim ti," je dejala gospa, iztegnivši roko s poudarkom, "da dolgo hodi, a da hodi in prihaja. Pravim ti, da se nikoli ne umika in ne ustavlja. Pravim ti, da se vedno bliža. Ozri se okrog in poglej življenje ljudi, ki jih poznamo, poglej obraze ljudi, ki jih poznamo, poglej jezo in nezadovoljnost, ki se vedno bolj in bolj loteva Jacquerije. Ba! Bodi vendar pameten!"

"Vrla moja žena," je odgovoril Defarge, stoječ pred njo z malo sklonjeno glavo in z rokami na hrbtu, kakor ukaželjen in pazljiv učenec pred svojim katehetom, "o vsem tem prav nič ne dvomim. Toda trajalo je že dolgo časa in mogoče je — ti veš dobro, da je mogoče, — da ne pride, dokler smo še mi živi."

"In potem?" je vprašala gospa, zavezavši drugi vozel, kakor bi zadrgnila drugega neprijatelja.

"Potem," je odgovoril Defarge, skomizgnivši z ramami, kakor bi se napol pritoževal in napol zagovarjal, "ne bomo videli zmage."

"Pa ji bomo pripomogli," ga je zavrnila gospa, krepko iztegnivši roko. "Karkoli storimo, ne storimo zaman. Jaz upam z vso dušo, da bomo zmago videli. Pa četudi bi je ne, čeprav bi gotovo vedela, da je ne videli, mi le pokaži vrat aristokrata ali tirana in jaz bom vendar —"

Gospa je s stisnjenimi zobmi zavezala strašen vozel.

"Ha!" je vzkliknil Defarge zardevši, kakor bi ga dolžili strahopetnosti. "Tudi jaz ne bom obstal pred ničemer, draga moja!"

"Da! Toda ti imaš to slabost, da moraš videti svojo žrtev in priložnost, če hočeš ostati srčen. Bodi srčen brez tega! Ko čas pride, izpusti tigra in vraga; toda medtem drži tigra in vraga na verigi — skrivaj — a vedno pripravljen."

Gospa je podkrepila konec tega posvetovanja s tem, da je udarila po mali blagajni z verigo denarja, kakor bi ji hotela izbiti možgane, nato pa je mirno dela težki robec pod pazduho in pripomnila, da bi bil čas iti spat.

Opoldne naslednjega dne je sedela čudovita žena na svojem navadnem mestu v krčmi in je vztrajno pletla dalje. Zraven nje je ležala roža, a če je pogledala na cvetlico, se ni pri tem njen običajni zamišljeni izraz prav nič izpremenil. Dan j ebil zelo vroč in roji muh, ki so dospeli na svojih radovednih in drznih preiskavanjih do majhnih lepkih steklenic pri gospe, so padali mrtvi na tla. Njih poguba ni prav nič vplivala na ostale izprehajajoče se muhe, ki so jih gledale kar najhladnokrvneje (kakor bi one same bile sloni ali kaj podobnega), dokler jih ni zadela ista usoda. Čudno je, če človek premišljuje, kako so muhe lehkomiselne! — toda morda so ta solnčni poletni dan n advoru ravno tako malo mislili.

Na gospo Defarge je padla senca postave, ki je vstopila skozi vrata in ki se ji je zdela nova. Odložila je pletivo ter si jela vtikati rožo v lase, preden je pogledala po postavi.

Bilo je čudno. Kakorhitro je gospa Defarge pobrala rožo, so gostje nehali govoriti in jeli drug za drugim odhajati iz krčme.

"Dober dan, gospa," je dejal novi gost.

"Dober dan, gospod."

To je rekla naglas, natihem je pa pristavila, ko je zopet vzela pletivo v roke: "Ha, Star kakih štirideset let, visok kakih pet črevljev in devet palcev, črnih las, splošno precej lepe zunanjosti, temne polti, temnih oči, ozkega, dolgega in bledega obraza, orlovskega nosu, a ne ravnega, temuč malo nagnjenega proti levemu licu, zato hudobnega izraza! Dober dan!"

"Bodite tako prijazni, gospa, in mi dajte kozarček starega konjaka in požirek mrzle, sveže vode."

Gospa mu je vljudno postregla.

"Izboren konjak, gospa."

Bilo je prvič, da je bil tako pohvaljen, in gospa Defarge je poznala dovolj njegovo preteklost, da je bila drugih misli o njem. Dejala je, da se konjak čuti počaščenega, in je vzela svoje pletivo v roke. Gost je nekaj časa opazoval njene prste, nato pa se je jel ogledovati po vsem prostoru.

"Vi pletete zelo spretno, gospa."

"Navajena sem."

"In vzorec je tudi lep."

"Menite?" je dejala gospa, pogledavši ga z nasmehom.

"Gotovo. Ali smem vprašati, za kaj delate?"

"Za zabavo," je odgovorila gospa, še vedno ga opazovaje z nasmehom, med tem ko so se ji prsti urno gibali.

"Ne za rabo?"

"Ne vem. Morda bom pletivo kdaj rabila. V tem slučaju —" je rekla gospa vzdihnivši in resnokoketno nagnivši glavo, "ga bom pač rabila!"

Bilo je čudno; toda zdelo se je, da je vonj Saint Antoinea odločno nenaklonjen roži v laseh gospe Defarge. Dva moža sta bila posamezno vstopila in sta hotela piti, toda ko sta ugledala to novo prikazen, sta obstala, dejala, da iščeta nekega prjiatelja, ki ga ni tukaj, in odšla. Tudi izmed tistih, ki so bili notri, ko je gost vstopil, ni bilo nikogar več. Vsi so se porazgubili. Ogleduh je natančno pazil, a ni mogel odkriti nobenega znamenja. Odplazili so se pobito, brez posebne namere in slučajno, kar je bilo čisto naravno in pošteno.

"John," si je mislila gospa, ko je bila vpletla to ime, in se je ozrla na gosta. "Ostani še malo in jaz bom spletla 'Brsad', preden odideš?"

"Vi imate moža, gospa?"

"Imam ga."

"Kaj otrok?"

"Otrok nič."

"Krčma gre slabo?"

"Krčma gre zelo slabo; jludje so tako revni."

"Ah, nesrečni, bedni ljudje. In tudi tako zatirani — kakor pravite."

"Kakor Vi pravite," ga je popravila gospa in naglo vpletla v njegovo ime posebno znamenje, ki mu ni prerokovalo nič dobrega.

"Oprostite; gotovo sem rekel jaz, toda Vi mislite tako. Kako pa!"

"Jaz misliti?" je odgovorila gospa glasneje. "Jaz in moj mož imava tudi brez misli dovolj opraviti, da vzdrživa to krčmo. Vse, kar misliva, je to, kako bi živela. To je stvar, ki nanjo misliva midva in ki nam da dovolj misliti od jutra do večera, ne da bi si razbijala glavo s tujimi težavami. Jaz misliti za druge? Ne, ne!"

Ogleduh, ki je bil prišel, da pobere vse drobtine, ki jih je mogoče najti ali nadrobiti, ni hotel pokazati na svojem hudobnem obrazu, da se mu je poizkus ponesrečil, temuč se je naslanjal s komolcem na malo blagajno gospe Defarge z izrazom zgovorne galantnosti in je semintja srebnil malo konjaka.

"In Gaspardova smrt! Slaba reč, gospa. Ah, ubogi Gaspard!" je vzdihnil z globokim sočuvstvom.

"Moj Bog!" je odgovorila gospa hladno in ravnodušno, "če se ljudje poslužujejo nožev v take namene, morajo to plačati. On je vedel že vnaprej, koliko ga bo stala njegova šala, in jo je plačal."

"Jaz menim," je dejal ogleduh in znižal svoj mehki glas do tona, ki je mikal k zaupljivosti, ter izražal v vsaki mišici svojega zlobnega obraza ranjeno revolucionarno občutljivost, "jaz menim, da je tod okrog mnogo žalosti in jeze zavoljo tega ubogega moža. Med nama rečeno!"

"Res?" je vprašala gospa brezbrižno.

"Ali je mar ni?"

"— To je moj mož!" je rekla gospa Defarge.

Ko je krčmar stopil skozi vrata, se je ogleduh v pozdrav doteknil klobuka in dejal s prikupljivim nasmehom: "Dober dan, Jacques!" Defarge je naglo obstal in ga začudeno pogledal.

"Dober dan, Jacques!" je ponovil ogleduh, a manj zaupno in ne s tako brezskrbnim nasmehom.

"Motite se, gospod," je odgovoril krčmar. "Imate me za nekoga drugega. Jaz se ne imenujem tako. Moje ime je Ernest Defarge."

"To je vseeno," je dejal ogleduh veselo, a vendar manj srčno. "Dober dan!"

"Dober dan!" je odgovoril Defarge suhoparno.

"Dejal sem gospe, s katero sem imel čast govoriti, ko ste vstopili, da je v Saint Antoineu, kakor pravijo, mnogo žalosti in jeze — in kdo bi se čudil! — zavoljo nesrečne usode ubogega Gasparda."

"Meni ni tega še nihče rekel," je odkimal Defarge z glavo. "Jaz ne vem ničesar o tem."

Ko je to izgovoril, je stopil za malo blagajno, položil roko na stol svoje žene ter gledal preko te ograje na človeka, ki jima je bil obema zoprn in ki bi ga bila obadva z največjim veseljem ustrelila.

Ogleduh, ki se je dobro razumel na svoj posel, ni izpremenil svojega brezskrbnega izraza, marveč je izpil svoj kozarček konjaka in požirek vode ter poprosil še en kozarec konjaka. Gospa Defarge mu ga je nalila, vzela svoje pletivo in jela mrmrati neko pesemco.

"Zdi se, da poznate dobro ta kraj; to se pravi, bolje kot jaz?" je pripomnil Defarge.

"O ne, a upam, da ga bom bolje spoznal. Njegovi bedni prebivavci me globoko zanimajo."

"Hm," je zamrmral Defarge.

"Pogovor z Vami, gospod Defarge, me spominja," je nadaljeval ogleduh, "da imam čast gojiti nekatere spomine, ki so v zvezi z Vašim imenom."

"Res?" je dejal Defarge zelo malomarno.

"Res. Ko je dr. Manette, bil izpuščen, ste Vi, njegov prejšnji služabnik, prevzeli skrb zanj, kakor vem. Izročili so ga Vam. Jaz sem poučen o tej stvari, kakor vidite."

"Tako je bilo, gotovo," je dejal Defarge. Odgovoril mu je, ker ga je slučajen dotik komolca njegove žene, ki je pletla in pela, opomnil, da bo najbolje vedno odgovoriti, a koilkor mogoče kratko.

"Njegova hči je prišla k Vam; vzela ga je v spremstvu čedno opravljenega rjavega gospoda iz Vaše obskrbe; kako se mu je že reklo? — z majhno lasuljo — Lorry — iz banke Tellson in tovariši — in ga odpeljala na Angleško."

"Tako je bilo," je ponovil Defarge.

"Jako zanimivi spomini!" je dejal ogleduh. "Na Angleškem sem poznal dr. Manettea in njegovo hčer."

"Res?" je rekel Defarge.

"Sedaj ne slišite veliko o njih?" je vprašal ogleduh.

"Ne," je odgovoril Defarge.

"V resnici," je posegla gospa vmes, ponehavši delati in peti, "ne slišimo o njih ničesar. Prejeli smo vest, da so srečno prišli na Angleško, in morda še eno ali dve pismi; tod aod tedaj so oni šli po svoji poti skozi življenje—mi po svoji — in si nismo nič več dopisovali.'

"Natanko tako je, gospa," je odgovoril ogleduh. "Ona se sedaj moži."

"Moži?" je ponovlia gospa. "Bila je dovolj lepa, da bi mogla biti že zdavnaj omožena. Vi Angleži ste hladni, se mi zdi."

"Ah! Vi veste, da sem Anglež?"

"Vidim, da je Vaš jezik angleški, in kar je jezik, to je menda tudi mož."

Te izenačbe ni sprejel kot poklon, a se je izkušal sprijazniti z njo in se je nasmejal. Ko je posrkal ves konjak, je pristavil:

"Da, gospodična Manette se moži. Pa ne z Angležem, temuč s človekom, ki je, kakor ona sama, Francoz po rojstvu. In ker smo ravno govorili o Gaspardu (Ah, ubogi Gaspard! Bilo je brezsrčno, brezsrčno!), je zanimivo, da se moži z nečakom gospoda markiza, zaradi katerega so Gasparda potegnili toliko črevljev visoko, ali z drugo besedo s sedanjim markizom. Toda on živi v Angliji neznan in ni tam markiz, temuč gospod Charles Darnay. Družinsko ime njegove matere je D'Aulnais."

Gospa Defarge je pletla mrino, toda njenega moža je ta novica očividno dirnila. Naj je delal za malo blagajno, kar je hotel, naj je kresal ogenj in prižigal pipo, bil je razburjen in roka mu ni bila mirna. Ogleduh bi ne bil ogleduh, ko bi tega ne bil zapazil in si zapomnil.

Ko je slednjič vsaj tukaj dobro zadel, dasi še ni bilo popolnoma gotovo, in ko ni prišel noben gost več, da bi mu pomagal zadeti bolje, je gospod Barsad plačal svojo pijačo in se poslovil ter pri tej priliki izrazil pred odhodom upanje ,da bo imel čast še kdaj videti gospoda Defargea in njegovo gospo. Ko se je oddaljil izpred navzočnosti Saint Antoinea, sta mož in žena ostala nekaj minut ravno tako, kakor ju je bil zapustil, za slučaj, da se zopet vrne.

(Dalje prih.)

Kmetje so našli zaklad

blizu Pavije na Italijanskem. Upati je, da se od sedaj ne bodo borili več z morečimi financielnimi skrbmi, kajti našli so velik vrč (amfora), ki je bil do vrha poln zlatnikov. Vsak zlatnik se ceni na 1000 (!) frankov.

STALNA SLUŽBA — IŠČEM mladeniča ali mlajšega moža, nekoliko izkušenega v mesariji. Jos. Sitar, 803-5 N. Chicago St., Joliet, Ill. 2t

POHIŠTVO NAPRODAJ—GUGALnica (Lawn Swing) za 4 osebe, Free Sewing Machine, obedne mize in stoli, usnjat Davenport, peč za pralnico, peči za plin, kuhinjske peči in razno drugo pohištvo — novo in staro. New & Second Hand Store, 511½ Cass St., Joliet. 2t

HARMONIKA NA PRODAJ—TRIvrstna dvakrat oglašena in lahka za igrati, se proda za $28.00. Kdor je kupec, naj jo pride pogledat na naslov: Fr. Sepich, 109 Clay St., Joliet.

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.
Gowanda, N. Y.: Frank Zore.
Great Falls, Mont.: Mat. Urich.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan,
Indianapolis, Ind.: John Radež.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Springfield, Ill.: John Peternel.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek,
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Spoštovanjem,

Uprav. "A. S."

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše me so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnic

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preki jene klobase in najokusnejše mes Vse po najnižji ceni. Pridite torej poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na voglu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL

Luka Pleše

HRVATSKO-SLOVENSKA

GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina domača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obi

1014 North Chicago St., Joliet, Ill

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.